

NĚMECKO CHCE STRHNOUTI SPOJ. STÁTY DO VÁLKY.

Pouze slepí a na hlavu padlí nevidí, že Německo nazazuje všechny páky, aby Spojené Státy znepráčetilo s Anglií a strhlo naši zemi do strašné války evropské. K tomu cíli směřuje onen požadovaný zákaz vývozu zbraní a střeliva, ono podpihování, že Anglie, kontrolou moří, poškozují americký obchod, a konečně ukázalo Německo zcela beze studu své karty.

"Koupil" totiž americký Němec Breitung parník Dacia od Hambursko-Americké paroplavební společnosti, přihlásil jej pod americký registr a nyní hodlá v něm dopravit náklad bavlny přímo do Rotterdamu. Každý uzná, že kdyby takové praktiky Anglie trpěla, za krátko všechny německé obchodní lodi byly by "koupeny" americkými Němci a přihlášeny pod americký registr, čímž by Německu byl vytržen ten nejobtavnější trn z nohy, a až by bylo po válce, tu ovšem ty "koupené" lodi byly by "prodány" zpět německým paroplavebním společnostem.

Anglie, jak známo, nezadržela bavlnu mezi válečným kontrabandem, přímým ani podmínečným, a dovoluje dopravu téže i do Německa, když jest to v amerických neb jiných neutrálních lodích. Na otázku naší vlády, jak hodlá se zachováti vůči Dacii, Anglie odpověděla, že loď při nejbližší příležitosti zajme a dá dopravit do některého anglického přístavu, ale aby američtí zaslátelé bavlny škody neutrpěli, jest práy hotova tutéž koupiti za cenu, jakou by obdrželi na evropské pevnině, nebo ji poslati dále v jiné lodi do Rotterdamu bez dalších výloh pro zaslátatele.

V tomto jednání není nejmenšího úskoku, a třeba Spojené Státy, kdyby byly na místě Anglie, sotva by takovou šetrnost a ohleduplnost osvědčily, ale těšme se už na ten povyk, až anglické válečné lodi Dacii zajmou.

Jest to přirozeno, že američtí Němci sympatizují se svojí vlastí a jest stejně přirozeno, že snaží se pomáhati jí dle sil svých. Kdyby Rakousko bylo jednalo spravedlivě vůči českému národu a ostatním Slovanům v říši, Čechové američtí byli by sympatizovali s Rakouskem v této hrozné válce, ačkoli jest více než pravděpodobno, že vůbec nebylo by k ní došlo, kdyby Rakousko nebylo se dalo do války Berlína, kdyby jeho politika domáči i zahraniční nebyla bývala protislovanskou.

Co se vladí týče, on jest malý rozdíl mezi Petrohradem a Potsdամem a žádný mezi Vídní a císařskou vládou německou, ale německý voják přece jenom bojuje pro svůj sjednocený národ, pro německou ideu, což žádný spravedlivý člověk nemůže říci o slovanském vojákovi v rakousko-uherské armádě.

Ty sympatie amerických Němců s jejich vlastí nikdo jim ve zlé nevykládá, zrovna jako americkým Francouzům nebo Britům nikdo ve zlé nevykládá jejich sympatie s Francií a s Anglií, ale proti tomu úsilí směřujícímu k stržení Spojených Států do války, musí se postaviti každý americký občan, bez rozdílu, ač byl se narodil v této zemi, neb stal se její příslušníkem naturalizací.

Všechno toto zabývá se též čínským "Denní Hlasatel" v redakčním článku, kde píše o oně lodi Dacia a kde v závěrku čteme:

"Od protestu není daleko k ultimatu, a od ultimata k válce jest jen krok. Tuh jsou si ovšem dobře vědomi američtí Němci, a především Herr Breitung. Ale nezdájí si toho býti dobře vědomi američtí občané jiných národností, kteří až dosud přihlíželi k tomu nebezpečnému řádně zdejším Němcům zcela nečinně. A přece každý okamžik prodlání v podniknutí obranných kroků přibližuje nebezpečí války pro Spojené Státy hroznou měrou. Jistě nejvyšší čas, vyrvati americkým

Němci pochodem, kterou chtějí vrhnouti do našeho společného domova."

Ano, jest nejvyšší čas, ozvati se, a Čechové v Omaze se již ozvali, ale ptáme se, co udělala až dosud ta česko-americká Praha — Chicago, kde žije na 150,000 Čechů? Zde jest třeba pracovati, zde práce naše může něco vydati, výsledky přinést, ale posílání o-fracovaných delegací k belgické komisi nebo dětinských manifestů francouzskému prezidentovi, nebo obeslání pařížské konference, to není ovšem nic zlého, ale jsou to zbytečnosti, parády, a věčná škoda peněz na to, i za ty kolky, co padly na ten manifest francouzskému prezidentovi.

Jinak jsme povděční, že náš český tisk stejně s americkým tiskem — kromě těch časopisů, jimž váží více přízeň Němců, nežli zájmy jejich vlasti — postřehuje dobře snahy amerických Němců, že se jim jedná o stržení Spojených Států do strašné války evropské, čímž by ovšem německé vyhlídka na vítězství stouply o 99 procent, ale máme také český časopis, který v této věci jest s Němci. — Jest to Osvěta Americká, týž list, který každého vyklařoval za agenta rakouské vlády ne-li za zrádce české věci, kdo nechtěl s ním dělati jeho dětinskou "diplomacii" a děliti Rakousko hned když válka začala.

Před chybou není nikdo chráněn, ale když američtí Němci útočí na kongres, aby přijal Hitchcockovu předlohu, když konají se schůze po celé zemi a podpisují petice a když jezdí od města k městu bývalý německý ministr osad Dernburg a profesor Khunemann, rovněž poslaný sem německou vládou, a usilují o zákaz vývozu zbraní a střeliva, tu přece není k tomu třeba mnoho vtípu vystihnouti, komu uzákoněním té předlohy má býti pomozeno. — Tím spíše, když kongresník Bartholdt a p. Viereck, redaktor Fatherlandu rozhlašovali, že po zákazu vývozu zbraní a střeliva z Ameriky bylo by za šedesát nejvíce za devadesát dní po válce, jinými slovy, za dva neb nejdéle tři měsíce, Němci byli by vítězi — a nepoehybně potom "diplomatičká" Osvěta Americká, jež s Němci usiluje o zákaz vývozu zbraní a střeliva, poslala by císaři Vilémovi a Franz Josefovi delegaci k osamostatňování českého národa!

Býti pro zákaz vývozu válečného materiálu z toho důvodu, že president Wilson vydal provolání, abychom se modlili o mír a že jest to neúspěšně, když na jednu straně Amerka se modlí o mír a na druhé prodává válečným národům zbraně, to už jest vřehol dětinativ. Jest přece rozdíl mezi proklamací prezidentovou a zemským zákonem. Vždyť každý prezident vyzývá lidi, aby poslední čtvrtky v listopadu na den díků vzdání šli do kostela a modlili se tam a přece snad svobodnomyslný redaktor Osvěty Americké nemasíruje "in corpore" s modlitebními knížkami v ruce v onen den do kostela, protož president národ k tomu vyzval!

Ostatně vláda naše vydala prohlášení, jež uveřejňujeme na jiném místě, kde otázka vývozu válečného materiálu jest důkladně vysvětlena. Jest tam poukázáno, stejně jako bylo v resolucích omazského Českého Národního Sdružení, že zákazem vývozu zbraní a střeliva, zánoudu neutrálních zákonů během trvání války, dopustily by se Spojené Státy nepřátelského činu vůči spojencům — Anglii, Francii a Rusku, od nichž přece český národ má více k očekávání, nežli od vítěšného germánstva, jak zvláště v Osvětě Americké bylo opětovně psáno a dokazováno, záležející vedáváme plně uznání.

Proč v všech vládách nyní najednou távota obrátila koruhvíčku a jest s Němci? Bojí se jich, nebo se bojí stráty několika dolarů za nějakou oznamku?

Němci útočí na Anglii se vzduchu i na moři.

Vzdušný nájezd se s Anglií a německým aviatikům opětně se podařilo zabít několik mužů, žen a dětí, avšak na moři utrpělo německé válečné loďstvo strašnou porážku.

NA ZÁPADNÍM BOJIŠTI NEUDÁLY SE ŽÁDNÉ ZNAČNĚJŠÍ ZMĚNY, KDEŽTO NA VÝCHODĚ RUSOVÉ VŠUDE POSTOUPILI.

Rakousko-uherská monarchie už to dopracovala tak daleko, že Němci převzali vojenskou administraci země a Uhři mezinárodní politiku.

Nejdůležitější událostí na evropských bojištích byla bitva v Severním moři, odkud Němci chystali nový nájezd na Anglii, ale tentokrát se zlou se potázali, neboť ztratili jeden mohutný bitevní křižník a dva byly vážně poškozeny. Nejdůležitější událostí politickou jest zmizení Rakousko-Uherska jako samostatné evropské velmoci — převzalo totiž vojenskou administraci říše Německo a zahraniční politiku Uhry. Zprávy o tom došly z několika míst a zdají se býti spolehlivými.

Na východním bojišti Rusové všude postoupili, avšak v pondělí narazili na neočekávaný odpor na jižní frontě, z čehož se soudí v Londýně, že rakouská armáda byla již seslána mohutnými sbory německými a že učiněn bude pokus zatlačiti Rusy z Bukoviny a severního Uher a Sedmihradská zpět přes Karpaty, kde přítomně většinu průsmyků mají ve své moci.

Ačkoli všecko schyluje se k tomu, že na pomezí Rumunska budou bojovány veliké bitvy, země tato dosud se nerozhodla zasáhnouti do zápasu, avšak vzhledem k situaci vyvíjející se na Balkáně, lze to očekávati každým dnem.

Rakousko-uherskému vylevslanečtví ve Washingtoně zaslána byla v pondělí zpráva, kde se praví, že Rusové donuceni byli rakouským dělostřelcům vykliditi zákopy jižně od Tarnova a také v Karpatech museli opustiti některé své posice.

Na kavkazském bojišti neudálo se nic pozoruhodného během uplynulého týdne, což jest nejlepší důkazem, že zprávy o velikých ruských vítězstvích byly pravdivé. Turecká ofenziva byla nadobro zlomena.

Na jižním bojišti došlo opětne k menším šarvatkám mezi Černohorci a Rakušany. Z Athén oznameno v pondělí, že srbská armáda byla seslána dodatečným kozáckým vojskem a že veliká síla válečného materiálu byla zaslána do Srbska z Ruska.

Na západním bojišti v severní Francii a ve Flandersku, bylo bojováno po celý týden a o tvrdosti a úpornosti tohoto zápasu svědčí nejlépe ta okolnost, že žádná strana neodvolala nějakých pozoruhodných úspěchů. Němci od Soissons, kde zvířezili předtím nulý týden, dále nepostoupili. Celkem však, vezme-li se v úvahu celá válečná fronta, od ávčearských hranic až k moři, spojení získali něco půdy, zvláště v Elzasích.

V pondělí britská admirálita oznámila ztrátu obrněné obchodní lodi Viktor, jež buď narazila na německou minu u severního irského pobřeží nebo se stroskotala za bouře. Nikdo z důstojníků a mužstva se nezachránil. Téhož dne londýnský Daily Mail obdržel dopis z Benátek o ztizení jednoho rakouského křižníku blíž ústí přístavu Pola, kde přý narazil na minu. Zpráva tato nebyla dosud potvrzena.

Němci na moři poraženi.

V strašlivě námořní bitvě, svedené v neděli ráno v Severním moři, německý obrněný křižník, snosnosti 15,500 tun, byl potopen, a dva jiné německé křižníky též, se poškodily, jak bylo oficiálně oznámeno britickou admirálitou prostřednictvím vládní tiskové kanceláře. Pouze 125 mužů z posádky Bluecheru, stájející 885

sob, bylo zachráněno Angličany. Úřední oznámení zní následovně: "Dnes časně ráno spatřila britická patrolní eskádra bitevních a lehkých křižníků pod admirálem Davidem Beattym a flotila torpédoborců pod komandem Tyrwhitem čtyři německé obrněné křižníky, několik lehkých křižníků a větší počet torpédoborců, plující na západ a směřující dle všeho k anglickému pobřeží. Okamžitě po spatření britického loďstva, nepřítel obrátil se nazpět s největší rychlostí. Byl okamžitě pronásledován a asi v 9:30 přiveden byl v dostřel. Došlo k utkání mezi britickými bitevními křižníky Lion, Tiger, Princess Royal, New Zealand a Indomitable na jedné straně, a německým obrněným křižníkem Bluecher a bitevními křižníky Doerflinger, Seydlitz a Moltke na straně druhé.

Ostrý boj v plavbě se rozpoutal, a krátce po 1. hodině odpoletní křižník Bluecher, jenž předtím vypádl z řady, převrhl se a potopil. Admirál Beatty oznamuje, že dva další křižníky byly těžce poškozeny, ale byly s to pokračovati v útěku, až dospěly pole, kde nebezpečí německých ponorných člunů a min zabránilo Britům v dalším pronásledování. — Žádné naše lodi nebyly zrazeny, a naše ztráty v mužstvu oznamují se, jak následuje: Bitevní křižník Lion, jenž vedl, měl pouze jedenáct zraněných. Nikdo nebyl zabít. Pouze 125 na živě zbylých zachráněno bylo z posádky křižníku Bluecher v počtu 885 mužů. Jest možno, že někteří jiní byli zachráněni některými z našich torpédoborců, ale admirálita nedostala dosud žádných zpráv od lehkých křižníků nebo torpédoborců o jejich podílu na bitvě."

Z Berlína se dozývá potopení Bluecheru, ale praví se, že také jeden britický křižník byl potopen.

Turci přišli o celé vzdušné loďstvo.

Petrohradská depeše zaslána v pondělí londýnským "Times", sděluje, že Rusové potopili blíž Sinope, v Malé Asii, parník Georgios, na němž bylo šestnáct aeroplanů, celé vzdušné loďstvo turecké.

Britští aviatikové zničili v Essenu 400 válečných automobilů.

Britský vzdušný nájezd na město Essen, kde jsou Kruppovy dílny, měl za následek zničení 400 válečných automobilů, dle sdělení zpravodaje amsterodamského "Handelsbladu". Automobily tyto byly ve správkové dílně, jež byla shromažďována. Ztráta těch to dílen s jich znamenitými zařízeními jest těžkou ranou a Němci nuceni byli pronajati soukromou automobilovou továrnu v Aachách, kde sta holandských dělníků našlo zaměstnání.

Veliká válečná půjčka spojeneč.

V Paříži konala se v pátek konference mezi britickým kancléřem pokladu, Davidem Lloydem George, a Alexandrem Ribotem a P. Barkem, francouzským a ruským ministrem finanční. Jak se prosedy chá, na schůze jednalo se o uzavření společné půjčky ve výši 15,000,000 franků (43,000,000,000), která by nosla 3½ procenta úroků.

Major vyléčil se s 97 ran!

Francouzský major Derele, člen zdravotního sboru, byl zraněn 97

rát a nyní se tak dalece uzdravil, že již se hotoví k nové cestě a bojiště. Většina jeho zranění byla malá, ale před třemi měsíci byl zraněn vážně na třech místech a přivezen do Paříže. Byl mu uléčen řád čestné legie.

ocialistická konference skončena.

Konference socialistických delegátů z neutrálních zemí, jež byla v neděli v Kodani zahájena, přijala několik resolucí a pak prohlášena byla za skončenou. V jedné resolucí se protestuje proti porušení práva Belgie Německem. V jiné se prohlašuje, že jest povinnost všech socialistů pracovati pro brzké zjednání míru, jehož základem má býti mezinárodní odzbrojení. Dále žádá mezinárodní socialistickou úřadovnu v Bernu, aby avolala schůzi všech socialistických stran na počátku vyjednávání o mír, aby se na něm poradně účastnily. Jiná resoluce navrhuje, aby všechny socialistické strany neutrálních zemí přiměly své vlády, by nabídly válčícím stranám — zprostředkování vzhledem k trvalému míru. V jiné resolucí se protestuje proti uvěznění pěti členů ruské dумы, kteří psali zprávu pro tuto konferenci. Jak již sděleno, byly na této konferenci zastoupeny Dánsko, Norsko, Švédsko a Holandsko, každé čtyřmi delegáty a Itálie jedním delegátem.

Vražedný útok na maršála Goltze.

Depeše k londýnským Daily News z Kahiry praví, že spáchán byl vražedný útok na polního maršálka barona Goltze z německé armády, jenž nedávno odejel z Cañhradu, aby se ujal velení tureckého vojska. Zpráva došla z německého konsulátu v Jaffě, v Syrii. Jest v tom smyslu, že na maršála bylo vystřeleno a že byl asi raněn. Také jiní důstojníci byli současně napadeni.

Při výtržnosti v jedné kavárně v Damašku, dle téhož korrespondenta, jeden turecký voják byl zabít a jeden německý důstojník poraněn.

Bitva s povstálci v Jižní Africe.

V Pretorii bylo úředně oznámeno v neděli, že 1,200 povstalců se čtyřmi děly, pod velením podplukovníků Maritza a Kempa, uderilo na Upington v Bečuánsku. Povstalci byli odrazeni, zanechavše za sebou dvanáct mrtvých, 23 raněných a 90 zajatých. Vládní vojsko ztratilo tři muže zabité a 22 raněných.

Zeppelin v Severním moři.

Rybáři, kteří přijeli do Noordwijku v neděli praví, dle depeše k londýnské Exchange Telegram Company z Leyden, že viděli, jak jedna vzducholoď spadla do Severního moře v pátek večer. Rybáři první nemohli přispěti na pomoc tonoucímu. Dle popisu byla to vzducholoď typu Zeppelinova. — Noordwijk jest lázeňské místo v Nizozemí, sedm mil severozápadně od Leyden.

K popravě moravského redaktora.

Asi před třemi nedělemi přinesl jsme kabelografickou zprávu, že český redaktor z Prostějova od souzen byl vojenským soudem v Moravské Ostravě k trestu smrti pro pobuřování. Anglické listy v Chicagu udávaly jeho jméno eo Josef Vitel; jiné anglické listy oznamovaly jeho jméno eo Kotel. Pražské "Národní Listy" ze dne 3. ledna přinázejí následující zprávu o tomto novém zločinu rakouské vlády na příslušníku českého národa:

Poprava dle státního práva v Moravské Ostravě. — Moravské listy otiskují tuto úřední zprávu: "Redaktor Josef Kotek z Prostějova odsouzen byl dle státního práva rozsudkem c. a k. vojenského soudu krakovského v Mor. Ostravě dne 23. prosince 1914 pro zločin rušení veřejného klidu (č. 95. a) 18. z., jehož se dopustil 6. prosince v obci Svaržici, okres Prostějov, měl před shromážděnými členy rozpuštěného konzumního spolku státu nepřátelkou řeč, v níž dráždil k odporu a nenávisti vůči jednotnému stát-

SPOJENÉ STÁTY A VALCÍ ZEMĚ

V obšírném prohlášení se vysvětluje povinnost a závazky, jež neutralita ukládá naší vládě a zvláštní zmínka jest věnována vývozu válečného materiálu.

Vláda Spojených Států vydala v neděli obšírnou obranu svého výkladu práv a povinností neutrálních zemí v evropské válce.

Dokument, 5,000 slov dlouhý, vypracovaný prezidentem Wilsonem, sekretářem Bryanem a právním rádcem odboru státu Robertem Lansingem po několika-denní poradě, byl uveřejněn ve formě dopisu od sekretáře státu senátoru Stoneovi z Missouri, předsedovi senátního výboru na zahraniční vztahy.

Ačkoliv dopis jest odpovědí na dotaz senátora Stone-a o informaci vzhledem k stížnostem činným ve veřejném tisku z různých částí země, v nichž vinána jest washingtonská vláda z nespravedlnosti vůči Německu a Rakousku, jest zároveň obmyšlen jako prohlášení v některých otázkách neutrality, jež dříve nebyly objasněny.

Po zodpovězení devatenácti odůvodněných a určitých obvinění a upozornění na tu skutečnost, že Spojené Státy bezodkladně podaly protest Velké Británii, jakož i Německu a každé vládě, jež jakýmkoliv způsobem dotkla se práv této země, dopis končí následujícím prohlášením o té sporné otázce vývozu válečného materiálu:

"Zdali někteří američtí občané, stranníci Německa a Rakousko-Uherska, vycitují, že tato administrace si počíná způsobem poškozujícím vše těchto zemí, toto citění vyvstává z té skutečnosti, že na vysokých mořích německá a rakousko-uherská námořní moc jest až dosud slabší nežli britská. Jest to věc bojovících národů na vysokých mořích, nikoli povinností neutrální země, zameziti, aby kontraband nebyl dodán nepříteli.

"Ti v této věci, kdož sympatizují s Německem a Rakousko-Uherskem, zdají se předpokládati, že jistý závazek spočívá na této vládě, v její vykonávání její neutrální povinnosti, zameziti všechen obchod v kontrabandu a tak vyrovnati rozdily vyvstávající z relativní námořní síly bojovících národů. Žádný takový závazek nestává; byl by to ne-neutrální čin, čin stranictví na straně této vlády, zaujati takové stanovisko, i kdyby president měl moc tak učiniti.

"Zdali Německo a Rakousko-Uhersko nemohou dovážeti kontraband z této země, není to následek této skutečnosti povinnosti Spojených Států uzavřítí jich trhy spojením. Trhy této země jsou otevřeny za stejných podmínek celému světu, každému národu, bojovícímu neb neutrálnímu."

V dalším se podrobně vyvracejí všechna obvinění, jako by Spojené Státy nadřadovaly jakýmkoliv způsobem spojením na úkor Německa a Rakousko-Uherska. Záměrem jest sděleni, že vláda naše odepřela svolení kanadské vládě k dopravě válečného materiálu přes území Alasky.

nímu svazku obšťství, k smrti pravazem. Jeho Excell. pan vojenský velitel proměnil nu cestou milostí trest smrti oběšením v trest smrti zastřelením. Rosauček proveden byl téhož dne o dvě hodiny později po vynesení rozsudku. —

Přeznáky časopis "Český Deník" ze dne 1. ledna přináší následující notici:

Svatba před popravou. — Jak "Ostravské Listy" píší, vydal si k smrti zastřelením pro velezradu odsouzený redaktor prostějovského "Pokroku" Kotek, aby před vykonáním popravu směl býti oddán. Přání tomu bylo také skutečně vyhověno.